

Otázka: Determinace lidské psychiky

Předmět: Biologie

Přidal(a): langejs

Determinace = podmíněnost, ovlivnění

BIOLOGICKÁ DETERMINACE

1. **Centrální nervová soustava** = mozek, mícha, nervy

- NEURON = nervová buňka
- SYNAPSE = spojení mezi neurony
- Základní procesy v CNS jsou vzruchy a útlumy
- NEUROTRANSMITERY = chemické látky, které přenáší vzruchy mezi neurony (např.
SEROTONIN - ovlivňuje náladu, paměť, spánek, jeho nedostatek vede k depresi;
DOPAMIN - nedostatek způsobuje apatii, nadbytek způsobuje halucinace, schizofrenii;
ENDORFIN - vyplavuje se při stresu a svalové zátěži - sport, sex, porod - tlumí bolest,
navozuje dobrou náladu)

2. **Endokrinní systém** – žlázy s vnitřní sekrecí – produkce hormonů
3. **Fyzický stav** – momentální (např. rýma, bolest, únava); celkový (např. ochrnutí, chronická onemocnění)
4. **Biologické potřeby a pudy** – potřeba jídla, spánku (podrážděnost); pud sebezáchovy – v případě ohrožení člověk dokáže podat extrémní výkony
5. **Růst a vývoj organismu** – úroveň psychického vývoje závisí na stupni vývoje mozku – biologické zrání – postupný vývoj vyšších psychických funkcí
6. **Dědičnost** – hlavně v oblasti schopností, temperamentu

SOCIÁLNÍ DETERMINACE = vliv prostředí na osobnost

1. **Socializace** = proces přeměny člověka z bytosti biologické v bytost společenskou
2. **Etické a právní normy** (slušné x neslušné, zakázáno x dovoleno),
3. **hodnoty**
4. **gendrové role**

Vývoj člověka a jeho psychiky, tedy **zrání**, probíhá podle **vnitřních zákonů** (determinace biologická), ale zároveň je ovlivňován vzájemnou interakcí s **prostředím** (determinace sociální) – vzájemný vztah